

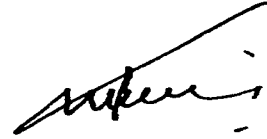
Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih Kacır** tarafından Anayasa'nın 98. Ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 28.07.2025

Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

18.01.2024 tarihli, 3386 sayı numaralı aşağıdaki soru önergem 18 ay geçmesine rağmen Bakanlığınız tarafından yanıt verilmemiştir. Anayasamıza ve TBMM'nin denetim mekanizması gereğince soru önergelerine 15 gün içerisinde yanıt verilmesi gerekmektedir. Seçim bölgem Uşak halkı ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının tümü adına aşağıdaki soru önergem yanıtlanmasını bekliyorum.

12 Nisan 1961'de "Vostok 1" uzay mekiğiyle Dünya yörüngesini turlayarak uzay çağının başlaması tüm dünyadaki teknolojik çalışmaların ilerlemesi ve uzayın keşfindeki adımların atılması açısından oldukça önemli bir gün olarak tarihe geçmiştir. Özellikle ABD, Çin, Rusya ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere birçok devlet; kamu kaynakları ve özel sektör girişimleriyle

uzay araştırmaları konusunda çalışmalar yapmakta, üretim ve keşif faaliyetlerini uzun yıllardır yürütmektedir.

Türkiye Uzay Ajansı ise kurumsal web sitelerinde kurumun tanıtımında řu ifadelere yer vermiştir; "TUA Aralık 2018 yılında 23 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Uzay ve havacılık bilimi ve teknolojilerine yönelik orta ve uzun vadeli amaçları, temel ilke ve yaklaşımları, hedef ve öncelikleri, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını belirlemek ve gereken uygulamaları yapmak için kurulmuş bir devlet kuruluşudur."

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda Türkiye Uzay Ajansı'na ayrılan ödenek 281.957.000 TL olarak görölmektedir. 19.01.2024 tarihi itibarıyla bu miktar yaklaşık olarak 10 Milyon Amerikan Dolarına tekabül etmektedir. Bu bütçenin içinde personel giderleri başta olmak üzere birçok gider kalemi de bulunmaktadır.

Dünya devletlerinin kamu kaynaklı uzay ajanslarının yanı sıra özel sektör de son yıllarda uzaya "yolcu" taşımakta, uzay yolculuğı ticareti yapmaktadır. Axiom Space şirketi de SpaceX'in roketi ve uzay aracıyla uzaya yolcu taşıyan özel bir şirkettir. Türkiye'nin ilk uzay yolcusunu uzaya göndermeyi planladığı 17 Ocak 2024 tarihi itibarıyla uzaya insan gönderen ölkeler arasında Brezilya, Arjantin, Küba, Kanada, Avustralya, Yeni Zelenda, Güney Afrika, Ürdün ve BAE gibi çok sayıda ölkede bulunmaktadır.

Türkiye'nin ilk Türk Uzay Astronotunun uzay yolculuğı gerçekleştirmesi ölkemizin tüm kesimleri tarafından gururla ve heyecanla karşılanan bir gelişmedir. Ancak özellikle uzay çalışmaları gibi gerekli bir konuda ölkemizin yetişmiş insan gücünün ve kaynaklarının doğru, planlı kullanılması gerekmekte, siyasi partilere seçimde fayda sağlaması adına harcanan kamu maliyetlerinin uzay için faydalı yatırımlardan vazgeçilmeden yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda;

- 1- Türk astronot Alper Gezeravcı'nın uzay yolculuğı için kamu kaynaklarından harcanan ve ABD'li şirkete ödenen miktar nedir?
- 2- Uzay yolculuğı sırasında kullanılan ekipmanlar da dahil olmak üzere Türkiye Uzay Ajansı tarafından üretilmiş herhangi bir malzeme bulunmakta mıdır?
- 3- Türk astronot Alper Gezeravcı ve yanında bulunan uluslararası ekip tarafından gerçekleştirileceğı söylenen 13 deneyin sonuçları, ortaya çıkaracağı fayda ve sonuçlar

neticesinde elde edilebilecek kazanımlar konusunda Türkiye'nin payı nedir? Elde edilen bilimsel verilerin yasal hak sahibi hangi ülke ya da şirkettir?

- 4- Türkiye Uzay Ajansı, kurulduğu günden bu yana dünyanın herhangi bir ülkesinde gerçekleşen uzay seyahati ve uzay çalışmalarına ürettiği bir ekipman, katma değer ya da bilgiyle katkı sağlamış mıdır? Sağladıysa bu katkı nedir?
- 5- Uçuşu gerçekleştiren Axiom Space'in "Nisan 2022'deki Ax-1 misyonunda olduğu gibi astronot başına 55 milyon dolar (1.6 milyar TL) olacağını tahmin ediyoruz." Açıklamasında geçtiği gibi Türkiye Cumhuriyeti 1.6 Milyar TL'yi yalnızca bu koltuk için harcamış mıdır?
- 6- Dünyada uzaya yolcu taşıyan farklı özel şirketler varken Türkiye'nin ilk astronotunu uzaya taşıyacak şirket hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Türkiye Uzay Ajansı'nın Türkiye'nin bu tür seyahatleri kendi öz kaynaklarıyla gerçekleştireceği tarih olarak öngördüğü bir tarih ve planlama mevcut mudur?
- 7- İlk Türk astronotun gerçekleştireceği uzay yolculuğu ile ilgili, TUA'nın belirlediği performans ölçütleri, sonuçlardan sonra izlenecek yöntemler ve bu yolculuğun kaynak dağılımlarını belirlemede kullandığı ölçütler nelerdir?